

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

03 листопада 2016 року

№ 48

№ 966/23-р-02-05-16

м. Київ

*Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу*

Адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 966/23-р-02-05-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підприємства споживчої кооперації «Миронівський ринок» Київської споживчої кооперації (ідентифікаційний код 01560824) та подання з попередніми висновками у справі від 29.09.2016 № 97/ПС-02-05 Першого відділу досліджень і розслідувань,

ВСТАНОВИЛА:

На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.02.2016 № 14-01/150-Ко Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) здійснено розгляд колективної заяви підприємців, що здійснюють діяльність на промисловому ринку «Миронівський ринок», б/н б/д (вх. Відділення від 16.02.2016 № 01-11-31) (надалі – Заявник) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку підприємства споживчої кооперації «Миронівський ринок» Київської споживчої кооперації (надалі - Підприємство, ПСК «Миронівський ринок») (надалі – Заява).

Згідно з матеріалами Заяви, на промисловому ринку, розташованому за адресою: вул. 40-річчя Перемоги, 25, м. Миронівка, Миронівський район Київської області (надалі – Ринок), де Підприємство здійснює свою діяльність з надання торгових місць в оренду, розпорядженням правління Київської регіональної спілки споживчої кооперації від 01.09.2015 № 117 (надалі – Розпорядження) було збільшено розмір плати, зокрема за послугу з надання та утримання одного торгового місця для розміщення, цілодобового зберігання та продажу товарів з палаток та контейнерів на промисловому ринку (1 кв.м за місяць) (надалі – Послуга) з 46,00 грн в місяць за 1 кв.м. до 54,00 грн в місяць за 1 кв.м.

При цьому, Заявником були висловлені міркування стосовно товарних і територіальних меж відповідного ринку, становища ПСК «Миронівський ринок» на ньому та щодо встановлення останнім таких економічно необґрунтованих цін за Послугу, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами.

З метою всебічного з'ясування обставин, викладених у Заяві, Відділення направило вимоги про надання інформації до ПСК «Миронівський ринок» від 25.02.2016 № 02-05/642 (надалі – Вимога 1), від 06.07.2016 № № 02-05/2292 (надалі – Вимога 2) та запит до Миронівської міської ради від 25.02.2016 № 02-05/641 (надалі - Запит).

За результатами розгляду Заяви, доданих до неї документів та матеріалів, отриманих на Вимогу 1, Вимогу 2 і Запит, а також наявних у Відділенні, встановлено наступне.

Згідно зі Статутом Підприємства (нова редакція), затвердженого Постановою правління від 01.11.2007 № 95 та зареєстрованого в Миронівській районній державній адміністрації 29.11.2007, Підприємство являється унітарним підприємством Київської регіональної спілки споживчої кооперації (далі – КРССК) і знаходиться в безпосередньому її підпорядкуванні.

Підприємство є юридичною особою, керується в своїй діяльності Законом України «Про споживчу кооперацію», іншими законодавчими актами, які регулюють діяльність споживчої кооперації, рішенням з'їзду, Ради, правління КРССК, як юридична особа набуває майнові права і обов'язки, може бути позивачем та відповідачем в судах України.

Підприємство є госпрозрахунковим підприємством, має власні рахунки в установах банків, самостійний баланс, фірмовий бланк, штамп, печатку із своїм найменуванням, може здійснювати господарську діяльність та інші види діяльності, що не заборонені законом з дня реєстрації.

Основною метою та предметом діяльності Підприємства є створення необхідних умов для завою та продажу сільськогосподарської продукції населенням, організаціями та підприємствами, фермерськими господарствами, комерційними структурами.

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ідентифікаційний номер Підприємства 01560824. Місцезнаходження - вул. 40-річчя Перемоги, 2, м. Миронівка Київської області, 08800.

Види діяльності за КВЕД:

47.82 Роздрібна торгівля з лотків та на ринках;

47.89 Роздрібна торгівля з лотків і на ринках іншими товарами;

56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування;

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (основний).

Отже, у визначенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПСК «Миронівський ринок» є суб'єктом господарювання.

На території Ринку Підприємство надає послуги з надання в оренду місць для розміщення, цілодобового зберігання та продажу господарчих та промислових товарів, а саме:

- з палаток та контейнерів на промринку (54,00 грн за 1 кв.м за місяць);

- в приміщенні ринку з легких споруд для розміщення, цілодобового зберігання та продажу господарчих та промислових товарів (70,00 грн за 1 кв.м за місяць);

- в приміщенні ринку в капітальних спорудах для розміщення цілодобового зберігання та продажу господарчих та промислових товарів на ринку (70,00 грн за 1 кв.м за місяць).

Становище ПСК «Миронівський ринок» на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами визначалось відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі), затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2. цієї Методики, згідно з яким етапи визначення

монопольного (домінуючого) становища, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо, та статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є ПСК «Миронівський ринок», що пропонує послуги з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка Київської області для торгівлі промисловими товарами.

Визначення товарних меж ринку.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Відповідно до пункту 5.1. Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

Одними з показників взаємозамінності товару є подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи); відсутність суттєвої різниці в цінах.

Таким чином, **товарними межами** досліджуваного ринку визначено послуги з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами.

До товарних меж досліджуваного ринку не входять послуги з надання торговельних місць для торгівлі промисловими товарами в магазинах (з огляду на економічну складову щодо мінімальної орендованої торговельної площі та вартості оренди/користування цією площею), на спеціалізованих ринках (худобофуражних, квіткових, книжкових, автомобільних тощо), що не стосуються даного дослідження.

Товар - послуга з надання та утримання одного торгового місця для розміщення, цілодобового зберігання та продажу товарів з палаток та контейнерів на Ринку.

Споживачами послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами є суб'єкти підприємницької діяльності, які мають на меті реалізацію товарів на ринку.

Територіальні (географічні) межі ринку.

Відповідно до пункту 6.1. Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживачів, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

При визначенні територіальних меж зазначеного ринку перш за все оцінювалась здатність до переміщення попиту та пропозиції, а саме: можливість та доцільність отримання споживачами цього товару за межами м. Миронівка.

З точки зору споживачів послуг з надання торговельних місць (торгової площі) на ринках, отримувати вищезазначені послуги поза межами м. Миронівка економічно недоцільно, оскільки для них велике значення має наявність відповідно обладнаних торговельних місць, а також значної кількості покупців промислових товарів з достатньою купівельною спроможністю, які підтримуватимуть сталий попит на товари.

При цьому встановлено, що для споживачів послуг досліджуваного ринку існують суттєві бар'єри переходу з одного ринку на інший у зв'язку з тим, що переважна кількість

продавців здійснюють торгівлю з тимчасових споруд (контейнерів, палаток), що є їх власністю. За цих обставин, переміщення продавців з одного населеного пункту в інший є економічно недоцільним та пов'язано зі значними фінансовими витратами на переміщення цих споруд.

На підставі вищезазначеного, *територіальними межами* досліджуваного ринку визначено територію м. Миронівка Миронівського району Київської області.

Визначення потенційних конкурентів та бар'єрів вступу на ринок.

Потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання (пункт 9.1 Методики):

- які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
- які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
- нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

Потенційними конкурентами на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами є суб'єкти господарювання, які мають відведену в установленому порядку земельну ділянку (на праві власності чи оренди), майнові комплекси з необхідним обладнанням та розвиненою комунальною інфраструктурою, відповідні кадрові ресурси та документи про відповідність послуг з надання місць для торгівлі промисловими товарами на ринках нормативно-правовим актам, проте з певних причин не реалізують можливості надання вищезазначених послуг. Так, потенційними конкурентами нині діючих на вищезазначеному ринку суб'єктів господарювання можуть бути суб'єкти господарювання за умови організації ними торгівлі на промислових ринках.

Під бар'єрами вступу на ринок розуміються фактори та обставини правового, організаційного, технологічного, економічного характеру, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання вступити на даний товарний ринок і конкурувати з вже діючими на ньому суб'єктами господарювання.

Дослідження ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках для торгівлі промисловими товарами свідчить про наявність значних економічних, організаційних та адміністративних обмежень, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання вийти на даний товарний ринок та конкурувати на ньому з нині діючими суб'єктами господарювання.

Економічні обмеження полягають у необхідності значних капіталовкладень для вступу нових суб'єктів господарювання на зазначений ринок (будівництво приміщень, оренда земельної ділянки, придбання та/або оренди цілісного майнового комплексу ринку та утримання ринків, придбання відповідного обладнання та інвентарю, залучення персоналу тощо) із значним періодом їх окупності.

До економічних обмежень вступу на ринок також можна віднести необхідність здійснення додаткових витрат для забезпечення відповідності вимогам пожежної, екологічної, санітарно-епідеміологічної, ветеринарної безпеки, громадського порядку, облаштування території тощо.

До *організаційних* обмежень можна віднести стабільність послуг з надання торговельних місць (торгової площі) в оренду на ринках для торгівлі промисловими товарами протягом тривалого періоду часу, що зумовлена встановленим між суб'єктами господарювання, які надають зазначені послуги, і споживачами цих послуг довготривалим співробітництвом та усталеними договірними відносинами, що, в свою чергу, обмежує вступ нових споживачів послуг на цей товарний ринок, за умови відсутності вільних торгових площ.

Адміністративні обмеження пов'язані із необхідністю одержання згоди органів місцевого самоврядування на виділення земельної ділянки та отримання відповідних

дозволів і погоджень різних контролюючих організацій щодо відповідності діяльності ринку вимогам чинних нормативно-правових актів.

Наведене свідчить про наявність суттєвих бар'єрів для вступу на ринок послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами та неможливість вступу на цей товарний ринок нових учасників у короткі строки.

Аналіз структури ринку (визначення часток на ринку).

Відповідно до пункту 8.1. Методики, обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище, з'ясовується як загальний обсяг надходження товару на ринок. Кількісні показники визначаються в натуральних або вартісних показниках.

Натуральні показники застосовуються у випадках, коли можливо використовувати єдиний показник для всіх товарів, які складають товарні межі ринку.

Обсягом товару на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами є площа торговельних місць, призначених для продажу промислових товарів на ринках, розташованих в межах м. Миронівка Київської області, які передаються в оренду споживачам.

Проаналізувавши інформацію, надану Миронівською міською радою, листом від 03.03.2016 № 02-36/483 (вх. Відділення від 09.03.2016 № 01-08-722), суб'єктами господарювання, зокрема, ФОП Гнітецьким Л.П. (лист б/н б/д (вх. Відділення від 30.05.2016 № 01-11-1458)), Миронівським районним споживчим товариством (лист від 19.08.2016 № 75 (вх. Відділення від 19.08.2016 № 01-11-2149)), встановлено, що в межах м. Миронівка Київської області у 2015 - 2016 роках діяльність з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами – здійснювали шість суб'єктів господарювання. Загальна площа торговельних місць у зазначених територіальних межах з 2015 року по 01.09.2016 року складала **4027,03** кв. м, з них Підприємству належить на правах оренди - 2599,03 кв. м (лист Підприємства від 12.08.2016 № 392 (вх. Відділення від 15.08.2016 № 01-11-2079) (див. Таблицю 1).

Таблиця 1

Назва ринку	Загальна площа торговельних місць (кв. м)	Частка на ринку %
1. ФОП Колісник Ю.І. (промисловий ринок «Новий»)	220	5,46
2. ФОП Колісник О.Ю. (промисловий ринок «Новий»)	220	5,46
3. ФОП Колісник І.В. (промисловий ринок «Новий»)	220	5,46
4. ФОП Яковенко Ю.В. (промисловий ринок «Новий»)	220	5,46
5. ФОП Гнітецький Л.П.	548	13,61
6. ПСК «Миронівський ринок»)	2599,03	64,55
всього	4027,03	100

Як вбачається з Таблиці 1, частка Підприємства на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка Київської області для торгівлі промисловими товарами за період з 2015 року по 01.09.2016 року складає 64,55 %.

Відповідно до V розділу Статуту Підприємства, ПСК «Миронівський ринок» не має права передавати, продавати або відчужувати у будь-який інший спосіб майно КРССК іншим суб'єктам підприємницької діяльності. Воно може здати таке майно в суборенду лише у випадку, якщо таке право йому буде передбачено у договорі оренди майна, укладеному між власником цього майна - КРССК і Підприємством.

Згідно з договором оренди цілісного майнового комплексу № 30 від 29.12.2014 б/н (надалі – Договір), КРССК передано Підприємству у строкове платне користування цілісний майновий комплекс (надалі - Майно), розташований за адресою м. Миронівка, вул. Чкалова, 64, вул. 40-річчя Перемоги, 2 та вул. 40-річчя Перемоги, 25, та належить КРССК на праві власності. Відповідно до акту приймання – передачі, що є додатком до Договору, до складу майна, входить, зокрема, асфальтована площа Ринку.

При цьому, умовами Договору не передбачено право Підприємства здавати Майно у суборенду.

Надання в оренду Підприємством торговельних місць, які знаходяться на території Ринку відбувається на підставі договорів «Про надання місця для торгівлі на «Миронівському ринку» КРССК», що укладаються між Підприємством та підприємцями, відповідно до яких, останні отримують торгові місця та розміщують металеві контейнери, що є їх власністю. Зазначеними договорами не передбачена можливість для підприємців передавати отримані торговельні місця на Ринку в суборенду іншим суб'єктам господарювання.

Таким чином, на території Ринку лише Підприємство може надавати послуги з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) в оренду для торгівлі промисловими товарами.

Часові межі ринку.

Часові межі ринку, відповідно до пункту 7.1. Методики, визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

Часовими межами ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами визначено 01.01.2015 - 01.09.2016 року.

Протягом зазначеного періоду загальна площа торговельних місць на досліджуваному ринку була незмінною.

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

Вищезазначене свідчить про те, що Підприємство з 01.01.2015 року до 01.09.2016 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами з часткою 64,55 %.

Відповідно до пункту 3.4. III розділу Статуту Підприємства ПСК «Миронівський ринок» розробляє проекти своєї структури, штатного розкладу, системи оплати праці, тарифи на платні послуги та подає їх на затвердження правлінню Київської регіональної спілки споживчої кооперації.

Надання ПСК «Миронівський ринок» платних послуг суб'єктам господарювання здійснюється відповідно до тарифів, що розробляються адміністрацією Підприємства та затверджуються розпорядженням правління КРССК.

Останній раз вартість послуг змінювалася 01.09.2015 згідно з Розпорядженням (див. Таблицю 2):

Таблиця 2

Види платних послуг та їх вартість з 1 вересня 2015 року

№ з/п	Назва послуги	Вартість послуг, грн
1	Плата за надання місця в приміщенні ринку з легких споруд для розміщення, цілодобового зберігання та продажу господарчих та промтоварів (1 кв.м за місяць)	70,00
2	Плата за надання місця в приміщенні ринку в капітальних спорудах для розміщення, цілодобового зберігання та продажу господарчих та промислових товарів на ринку (1 кв.м за місяць)	70,00
3	Плата за надання та утримання одного торгового місця для розміщення, цілодобового зберігання та продажу товарів з палаток та контейнерів на промринку (1 кв.м за місяць)	54,00

Надання Підприємством Послуги здійснюється за ціною, яка розрахована Підприємством та затверджена Київською регіональною спілкою споживчої кооперації на підставі Розпорядження.

Так, вартість Послуги (за 1 кв.м в місяць торгової площі) з 01.09.2015 складає 54,00 грн з урахуванням єдиного податку.

Листом від 22.03.2016 № 115 (вх. Відділення від 22.03.2016 № 01-11-853) Підприємство надало копію калькуляції вартості/ціни Послуги (надалі – Калькуляція) із розшифровкою статей витрат та копій документів, що підтверджують ці витрати.

Згідно із Калькуляцією, собівартість Послуги складає 69219,96 грн, рентабельність – 20 %, прибуток - 13843,99 грн, кількість послуг - 1598,73 кв.м, вартість Послуги – 54,00 грн (за місяць) з урахуванням єдиного податку.

Відповідно до інформації, наданої Підприємством листом від 04.05.2016 № 238 (вх. Відділення від 05.05.2016 № 01-11-1285) (надалі - Лист), порядок формування калькуляції тарифів послуг по Підприємству передбачений в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику в 2015 році (надалі – Наказ).

Згідно із Наказом, для формування калькуляції тарифів на послуги з надання торговельних місць (торгової площі) в оренду за основу беруться показники доходів (отриманих послуг в цілому по підприємству та в розрізі видів) та витрат Підприємства (в цілому по Підприємству та в розрізі статей витрат) за окремий визначений квартал та визначаються їх середньомісячні показники. Таким чином розраховується собівартість послуг, повна собівартість та визначається розрахункова плата послуги шляхом ділення повної собівартості на кількість послуг (фактичних середньомісячних).

Відповідно до пояснень Підприємства, наданих Листом, зазначена в Калькуляції «кількість послуг» - це фактична площа торгових місць, які були надані ПСК «Миронівський ринок» підприємцям, становить 1598,73 кв.м. Загальна площа торговельних місць на території промислового ринку з металевими контейнерами становить –1928,43 кв.м.

Розраховані тарифи платних видів послуг затверджуються власником - Київською регіональною спілкою споживчої кооперації та вводяться в дію на підставі розпорядження власника.

При цьому, Порядком розрахунку цін на послуги та оренду торгових приміщень (площ) та їх обслуговування на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів (надалі – Порядок), який був затверджений Наказом Міністерства економіки

України та Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 30.06.2009 № 638/109 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.07.2009 за № 600/16616, та який був чинний на момент введення в дію (з 01.09.2015) тарифу на Послугу (за 1 кв.м в місяць торгової площі), в розмірі 54,00 грн з урахуванням єдиного податку, було визначено механізм формування економічно обґрунтованих цін на послуги та оренду торгових приміщень (площ) на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів.

Відповідно до пункту 2 розділу II Порядку, розмір орендної плати за торгові приміщення (площі) на ринках розраховувався у такій послідовності:

1. Визначається розмір річної орендної плати виходячи з розміру планових витрат або фактичних витрат **за попередній рік**.

2. На основі розміру річної орендної плати встановлюється розмір орендної плати за місяць.

3. Собівартість надання в оренду 1 кв.м торгового приміщення (площі) розраховується шляхом ділення витрат на загальну площу торговельних місць згідно з планом території ринку, які надаються в оренду.

Згідно з пунктом 1 Порядку, **орендна плата за торгові приміщення (площі) на ринках розраховується орендодавцем виходячи із собівартості надання в оренду торгових приміщень (площ) та прибутку без врахування податку на додану вартість**.

Втім, як встановлено Відділенням, при визначенні розміру плати за Послугу (за місяць), Підприємством були враховані середньомісячні показники собівартості, які розраховувались на підставі квартальних (витрати I кварталу 2015 року), а не річних витрат (витрати попереднього, тобто 2014 року), та фактична (1598,73 кв.м), а не загальна площа торговельних місць (1928,43 кв.м), що призвело до необґрунтованого збільшення вартості Послуги.

У зв'язку з цим, розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 17.05.2016 № 23-р розпочато розгляд справи № 966/23-р-02-05-16 за ознаками вчинення Підприємством порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на промисловому ринку у м. Миронівка Київської області шляхом вчинення дій, що можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Після отримання розпорядження адміністративної колегії Відділення від 17.05.2016 № 23-р «Про початок розгляду справи за ознаками порушення ПСК «Миронівський ринок» РССК законодавства про захист економічної конкуренції» листом від 25.06.2016 № 323 (вх. Відділення від 04.07.2016 № 01-11-1732) Підприємство зазначило, що *«розрахунок Відділення не є вірним, оскільки одна й та ж торгова площа не може бути одночасно включена до калькуляції двох видів тарифів послуг, а саме Послуги та послуги бронювання торгового місця за підприємцями»* (мова оригіналу), пояснюючи вказане наступним.

«Загальна торгова площа, що включена в калькуляцію тарифів платних послуг, що діють на промисловому ринку, становить $357+1598,73+283,7+359,6=2599,03$ кв.м» (мова оригіналу), із них в калькуляцію тарифу на послугу з бронювання торгового місця включено торгову площу в розмірі 357 кв.м, на яку підприємцями не заключені з Підприємством договори про надання місць для торгівлі, в розрахунок тарифу на Послугу включено торгова площа в розмірі 1598,73 кв.м.

Листом від 22.07.2016 № 355 (вх. Відділення від 22.07.2016 № 01-11-1883), Підприємство повідомило, що **загальна площа**, яка врахована у тарифі на Послугу, дорівнює **фактичній площі** торговельних місць та становила у 2015 році - **1598,73** кв.м.

Отже, відповідно до пояснень Підприємства, торгова площа розміром 1928,43 кв.м врахована у двох тарифах, а саме: на Послугу та на послугу з бронювання торгового місця.

Відділенням не можуть бути враховані вказані пояснення Підприємства з наступних підстав.

Пунктом 5 розділу II Порядку передбачено право орендодавця диференціювати вартість оренди 1 кв.м торговельного місця у межах загальної вартості витрат, пов'язаних з **наданням в оренду** всіх торговельних місць на ринку, в залежності від розташування та облаштування торговельного місця або виду продукції, що реалізується.

Разом з тим, пунктом 19 Правил торгівлі на ринках, затверджених наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 №57/188/84/105, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України від 22.03.2002 за №288/6576 (із змінами) (надалі – Правила), передбачено, що за окрему плату продавцям можуть надаватися інші послуги, зокрема послуга з бронювання торговельних місць.

При цьому, розділом III Порядку встановлений окремий порядок розрахунку таких послуг, яким Підприємство може керуватися при розрахунку останніх.

Таким чином, послуга з бронювання не відноситься до послуг з надання торговельних місць в оренду та її розрахунок має здійснюватись в іншому порядку.

В ході розгляду справи № 966/23-р-02-05-16 Відділенням до Підприємства було направлено Вимогу 2 та лист про надання пояснень від 03.08.2016 № 02-05/2650.

Листами від 22.07.2016 № 355 (вх. Відділення від 22.07.2016 № 01-11-1883) та від 12.08.2016 № 392 (вх. Відділення від 15.08.2016 № 01-11-2079) Підприємство надало середньомісячні показники собівартості Послуги (витрати відповідного кварталу поділені на три) за I, II, III, IV квартали 2014 року та за I, II квартали 2015 року. Зазначені показники наведені у Таблиці 3.

Середньомісячні показники собівартості Послуги за відповідний квартал

Таблиця 3

період	собівартість Послуги (грн)
I квартал 2014 року	62457,32
II квартал 2014 року	64925,81
III квартал 2014 року	72949,70
IV квартал 2014 року	70167,49
I квартал 2015 року	69 219,96
II квартал 2015 року	70959,30

Якщо зробити перерахунок вартості Послуги з урахуванням вимог пункту 2 розділу II Порядку, тобто при розрахунку взяти за основу середньомісячні показники собівартості не I кварталу 2015 року (69 219,96), а за попередній рік (2014 рік): $62457,32+64925,81+72949,70+70167,49 \div 4 = 270500,32 \div 4 = 67625,08$ та включити в цей розрахунок загальну площу торговельних місць, яка становить 1928,43 кв.м, то розрахунок вартості Послуги без урахування єдиного податку буде мати наступний вигляд:

<p><u>Розрахунок Підприємства</u> Вартість Послуги без єдиного податку = $(69219,96+20\%) \div 1598,73$ дорівнює 51,96 (без урахування єдиного податку)</p>	<p><u>Розрахунок Відділення</u> Вартість Послуги без єдиного податку = $(67625,08+20\%) \div 1928,43$ дорівнює 42,08 (без урахування єдиного податку)</p>
---	---

Таким чином, перерахована Відділенням вартість Послуги свідчить про завищення Підприємством вартості Послуги на 19,02 % (без урахування єдиного податку).

Отже, за рахунок включення до розрахунку вартості Послуги завищених показників собівартості Послуги та зменшеної площі торговельних місць, Підприємство застосувало економічно необгрунтовану ціну на Послугу.

Завищення ціни на Послугу може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання, які пропонують свої товари на Ринку.

За результатами збирання та аналізу доказів у справі № 966/23-р-02-05-16, Відділенням складено подання з попередніми висновками від 29.09.2016 № 97/ПС-02-05 (далі - Подання), копію якого листом від 30.09.2016 № 02-05/3363 було надіслано на адресу Підприємства та листом від 30.09.2016 № 02-05/3362 до фізичної особи-підприємця Хутько Л.П.

Подання ПСК «Миронівський ринок» було отримано 08.10.2016, що підтверджується повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303505648571.

У запропонований строк до Відділення не надходило заперечень або зауважень на Подання від Підприємства.

Заявник в особі ФОП Хутько Л.П. (надалі – Підприємець) у відповідь на Подання, листом від 19.10.2016 б/н (вх. Відділення від 20.10.2016 № 01-11-2719) надав заперечення, з якими Відділення не погоджується з наступних підстав.

1. Підприємець просить Відділення зробити перерахунок розміру частки Підприємства на ринку комплексних послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) в межах м. Миронівка Київської області в сторону збільшення розміру такої частки за рахунок приховування ПСК «Миронівський ринок» розмірів всіх наявних торговельних площ (торгових місць) промислового ринку. Із всіх наявних місць ПСК «Миронівський ринок» зазначило в план-схемі торгової місця лише під розміщення контейнерів та капітальних споруд, торговельна площа яких загально складає 2599,02 кв.м, а торговельні площі торгових місць під розміщення палаток, столів та легких споруд були приховані в повному обсязі, розмір площ яких загально складає 161 кв.м.

Відділенням розраховано частку Підприємства на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка для торгівлі промисловими товарами на підставі інформації, наданої Підприємством листом від 12.08.2016 № 392 (вх. Відділення від 15.08.2016 № 01-11-2079), згідно з яким **загальна торгова площа** всіх торговельних місць на Ринку становить 2599,03 кв.м, що і було враховано Відділенням при розрахунку частки.

Слід зазначити, що під час розгляду справи № 966/23-р-02-05-16 Відділенням враховувалась План-схема, затверджена рішенням виконавчого комітету Миронівської міської ради від 14.10.2009 року № 296, яку було надано Підприємством листом від 22.03.2016 № 115 (вх. Відділення від 22.03.2016 № 01-11-853) на підтвердження кількості торгових місць на Ринку.

Надана Підприємцем план-схема Ринку, датована березнем 2016 року, тобто після введення в дію тарифу на Послугу. Таким чином, план-схема ринку, надана Підприємцем, не стосується предмету розгляду справи № 966/23-р-02-05-16 та жодним чином не впливає на висновки, зроблені за результатами її розгляду.

2. ФОП Хутько Л.П. вважає за необхідне встановити факт неправомірного та умисного завищення Підприємством розміру тарифів за надання, обслуговування та утримання 1 кв.м торговельної площі одного торгового місця на Миронівському промисловому ринку під розміщення палаток та контейнерів, який мав місце починаючи ще з 2011 року та продовжує мати місце й по теперішній час за рахунок включення підприємством до розрахунків не окремих витрат лише для таких торгових місць, тобто які безпосередньо пов'язані з утриманням та/або обслуговуванням торгових місць

промислового ринку лише під розміщення палаток та контейнерів, а загальних витрат Підприємства за всіма трьома його ринками в сумі.

Згідно з матеріалам Заяви, можливі ознаки порушення в діях Підприємства полягали у збільшенні з 01.09.2015 розміру орендної плати за Послугу з 46,00 грн до 54,00 грн.

Відділенням здійснено перевірку порядку формування ціни на Послугу (згідно з даними Підприємства) на предмет відповідності його чинному, на момент введення в дію (з 01.09.2015) тарифу на Послугу, Порядку розрахунку цін на послуги та оренду торгових приміщень (площ) та їх обслуговування на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів, затвердженого Наказом Міністерства економіки України та Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 30.06.2009 № 638/109 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.07.2009 за № 600/16616.

Отже, наведені у запереченнях ФОП Хутько Л.П. обставини щодо умисного завищення Підприємством з 2011 року розміру тарифів за надання, обслуговування та утримання 1 кв.м торговельної площі одного торгового місця на Миронівському промисловому ринку під розміщення палаток та контейнерів не були порушені ним у Заяві, та відповідно, не були предметом розгляду цієї справи.

3. Підприємець просить зробити перерахунок розміру економічно обґрунтованого розрахунку та розміру тарифу за надання, обслуговування та утримання 1 кв.м торговельної площі одного торгового місця на Миронівському промисловому ринку під розміщення палаток та контейнерів, які в повному обсязі мають відповідати вимогам законодавства, тобто врахувати фактичні розміри витрат, які безпосередньо пов'язані з утриманням та/або обслуговуванням торгових місць промислового ринку лише під розміщення палаток та контейнерів.

Як було вище зазначено, Відділенням було зроблено аналіз розрахунку вартості Послуги відповідно до вимог пункту 2 розділу II Порядку на підставі наданих Підприємством середньомісячних показників собівартості Послуги, з урахуванням чого Підприємство зобов'язане зробити перерахунок розміру економічно обґрунтованого розрахунку та розміру тарифу за надання, обслуговування та утримання 1 кв.м торговельної площі одного торгового місця на Миронівському промисловому ринку під розміщення палаток та контейнерів.

4. Щодо врахування «Калькуляції економічно обґрунтованого розрахунку тарифу (розміру плати) за надання, обслуговування та утримання 1 кв.м торговельної площі одного торгового місця на Ринку», надану Підприємцем та підготовлену фаховим економістом, згідно з якою тариф на зазначену послугу становить 10,00 грн на місяць.

Відділення не може прийняти до уваги зазначену калькуляцію, оскільки вона не засвідчена компетентною організацією, а відтак носить суб'єктивний характер та не стосується порушених у Заяві питань, які були предметом розгляду справи № 966/23-р-02-05-16.

Таким чином, надані Підприємцем зауваження до Подання, спростовуються матеріалами справи № 966/23-р-02-05-16.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

Таким чином, дії Підприємства, які полягають у розрахунку та застосуванні з 01.09.2015 по 12.04.2016 року економічно необґрунтованої ціни на послугу з надання та утримання одного торгового місця для розміщення, цілодобового зберігання та продажу товарів з палаток та контейнерів на промисловому ринку у м. Миронівка Київської області, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка Київської області для торгівлі промисловими товарами, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідальність за вищенаведене порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбачена абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб’єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Відповідно до податкової декларації платника єдиного податку третьої групи (юридичної особи) ПСК «Миронівський ринок» за 2015 рік, надісланої Підприємством листом від 21.10.2016 № 545 (вх. Відділення від 24.10.2016 № 01-11-275) сума доходу за податковий (звітний) період (2015 рік) Підприємства складає 2 988 328,31 грн (два мільйона дев’ясот вісімдесят вісім тисяч триста двадцять вісім) гривень 31 коп.

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

- порушення тривало з 01.09.2015 до моменту втрати чинності «Порядку розрахунку цін на послуги та оренду торгових приміщень (площ) та їх обслуговування на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів» до 12.04.2016, тобто 7 місяців та 12 днів.

Наслідки порушення Підприємством у вигляді необґрунтованого завищення вартості Послуги на 19,02 % без урахування єдиного податку не усунуто.

У зв’язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтями 48 та 52 Закону України „Про захист економічної конкуренції” пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що підприємство споживчої кооперації «Миронівський ринок» Київської споживчої кооперації (ідентифікаційний код 01560824) з 01.01.2015 року по 01.09.2016 року займало монополієне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка Київської області для торгівлі промисловими товарами з часткою 64,55 %.

2. Визнати дії підприємства споживчої кооперації «Миронівський ринок» Київської споживчої кооперації (ідентифікаційний код 01560824) щодо розрахунку та застосування з 01.09.2015 по 12.04.2016 року економічно необґрунтованої ціни на послугу з надання та

утримання одного торгового місця для розміщення, цілодобового зберігання та продажу товарів з палаток та контейнерів на промисловому ринку у м. Миронівка Київської області порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць (торгової площі) на ринках м. Миронівка Київської області для торгівлі промисловими товарами, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливе за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Зобов'язати підприємство споживчої кооперації «Миронівський ринок» Київської споживчої кооперації (ідентифікаційний код 01560824) у двомісячний строк з дня отримання цього рішення, здійснити перерахунок вартості послуги з надання та утримання одного торгового місця для розміщення, цілодобового зберігання та продажу товарів з палаток та контейнерів за період з 01.09.2015 по 12.04.2016 підприємцям та особам, які орендували торгові місця (торгові площі) на промисловому ринку, розташованому за адресою: вул. 40-річчя Перемоги, 25, м. Миронівка Миронівського району Київської області, про що проінформувати Відділення протягом 5-ти календарних днів з наданням підтвердних документів.

4. За порушення, зазначене у пункті 2 цього рішення відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на підприємство споживчої кооперації «Миронівський ринок» Київської споживчої кооперації (ідентифікаційний код 01560824) штраф у розмірі **68 000** (шістдесят вісім) тисяч гривень.

Згідно з частиною третьою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документ, що підтверджує сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії –
голова відділення:**

О. Хмельницький

Члени колегії:

/ _____ /
(підпис)

О. Білянський

/ _____ /
(підпис)

Г. Мінченко

/ _____ /
(підпис)

Л. Маракіна

/ _____ /
(підпис)

В. Коваленко

/ _____ /
(підпис)

К. Куракова**Начальник юридичного відділу**

Т. Ключова

/ _____ /
(підпис)

Виконавець:

Л. Захарченко

/ _____ /
(підпис)